The Hebrew Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע צייטונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No. 914 Toronto, Wednesday February 23-rd. 1916

מיטוואך דער 23־טער פעברואר 1916 יום אדר א׳ פרשה ויקהל תרעו PRICE : ONE CENT

A S Freidus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

טערקען פערלאזען שוין דעם האפען פון טרעביזאנד

לאנדאן פעברואר 23

ספעציעלע דעפעשען פון פעטראגראד דערצעהלען דאס די טערקען פערלאזען טרעביזאנד, דאס די רוסישע פאר־הערשטע רייהען פון מיליטער וועלכע געהען ביים ברעג פון שוואדצען ים געפינען זיך איצט איין טאג גאנג פון האפען ריזעה.

א גרויסע צאהל טערקישע מיליטער פון ערזערום לויפט איצט אין דער ריכטונג פון ריזעה מיט דער האפנונג צו געפינען דעם ברעג וועג אפען קיין טרעבזוזאנד. די רוסען פון זייער זייט איילען זיך כדי אזוי שנעל ווי מעגלעך דיעזע טהייל פון טער קישען מיליטער אבצושניידען.

דער איינציגער וועג וואס שטעהט איצט אפען פאר די טערקען וואס זייהען זיך צוריק צו טערב צו איז כארפוט, זאגען די דעפעשען פון וואכען זיי וועלען זיך קענען אוועקלאזען קיין דרום מזרח כדי דורך דיארבעקער זיך צו פעראייניגען מיט דעם חיל ביי באגדאד.

א דייטשער צוג וואס האט געפיהרט האר מאטען מיט אמונציאן צו די פאזיציאנען ביי נאווא אלעקסאנדראווסק איז אויפגעריסען און צעשמעטערט געוואָרען מיט אייניגע טעג צוריק.

רוסען מאכען שנעלען פארשריט

פעטראגראד פעברואר 22

לויט די לעצטע דעפעשען וואס פעטראגראד האט ערהאלטען פון קאווקאזער פראנט, ווערען טערקישע פערלוסטען ביי ערזערום געשאצט אין 40 טויזענד טויטע פערוואונדעטע און געפאנגענע.

אי אין צענטער, אין געגענד פון ערזערום, ווו אויף ביידע זייטען אין צפון אין אין דרום, איבעראל פערשאלגען די רוסען מיט גרויס ענערגיע די טערקישע ארמייען. דער רוסישער מאראטש פאר־ווערטס האט א דאבעלטע ווירקונג, ניט נאר אבצושניידען און צו איזאָלירען איינע פון דער אנדערער די טערקישע ארמיי גרופען, נאר אויך צו פערשטארקען די פערבינדונגען פון אויהר איינגע מיליטער פון דער גענעגד אין שוואדצען ים ביי דער ערשט פערכאפטער שטאדט מוש, אויף דעם דרום רוסישען פלינגעל.

אונגעטערראבענער פארשריט

אויף אזא אופן נעהמען אן די רוסישע אפעראציעס א כאראקטער פון א פעסטען און אונטערראבענעם פארשריט אויף דעם גאנצען פראנט.

אויף׳ן ברעג פון שוואדצען ים האבען די רוסען פערטריבען די טערקען צוואנציג מייל אין מערב זייט פון וויטעצאו עס ווערט ערוואר־טעט ערע מינוט אז די רוסען זאָלען פערכאפען טרעביזאנד

די טערקען וויידער, אויף וועלכע עס ווירקט מן הסתם שטארק די נצחונות וואס די רוסען האבען, זעהט אויס האבען אין זינען איין געדאנק בלויז: ווי אזוי זיך ארויסצורעטען פון דער שלעכטער לאגע אין וועלכע זיי געפינען זיך איידער זיי זיינען אָרומגערינגעלט פון אלע זייטען, און זיי מאכען קיין פערזוך צו האלטען די פונקטען וועלכע זיי האבען נאָך און, וועל כע שטעהען אין געפאהר פערכאפט צו ווערען.

ציהען זיך שנער צוריק

מיט זעהר א שוואכען וויידערשטאנד וועלכער בעשטעהט הויפטזעכליך פון צע קראכענע און פוילע נאכטראב אפעראציעס, איז דאס צוריקציהען זיך פון די טערקען איינע פון די שנעלסטע פון דיע זער מלחמה. עס איז ווערט׳מעסיג.

האכענדיג מוש אז אכטאט גענומען, נעהמט דער דרום פלינגעל פון רוסישען מיליטער צו ביטליס צו. אין אין דעם מאָמענט ווען זיי נעהמען ביטליס, וועט דער טייך וואן, וועלכער האט געזעהען גרויסע און וויכטיגע זייטס דעם אָנפאנג פון דער קאווקאזער מלחמה, זיך געפינען געזיכערעט אין רוסישע הענד.

גרויסע פערלוסטען

לאנדאן פעברואר 22

די טערקישע פערלוסטען ביי ערזערום זיי נען געווען שרעקליך ביטל. די מעהרסטע פון די פעסטונגען זיינען גענומען געוואָר־דען מיט דער הילף פון באיאָנעט.

די שטאדט אליין איז אונבעריהרט בלייבן איינע רעגיערונגס געבייידעס און מאגאזינען אויף דרום זיינען אויפגע ריסען געוואָרען און פערברענט פון דיא אנטליפענדע טערקען.

די מעהרסטע טהייל פון די קרייגס מיטלען וועלכע די רוסען האבען פערכאפט איז אויך אונבעריהרט איבערגעלאָזען גע וואָרען מיט די אמוניציאָנס מאגאזינען. בלויז אין א פאָר פעלע האבען די טערקען פערניכטעט זייערע הארמאטען און אויס־געריסען די אמוניציע.

עליים זיעגען אין דער לופטען

לאנדאן פעברואר 22

פאריזער דעפעשען אנאנסירען אפי־ציעל דאס זייט דעם אָנפאנג פון דער מלחמה איז שוין דער 25־טען צעפעלען פערניכטעט געוואָרען.

די צייטונגען דייטען אָן דאס אין נרויסע שלאכטען און איבערפאלען, און וועלכע עס האבען אנטהייל גענומען מעהר ווי הונדערט עראָפּלענס אויף אלע פראנ־טען אין די לעצטע 24 שטונדען, האבען די עליים געהאט איבעראל זיעגען.

״הייסע שלאכטען קומען פאר אויף דעם ענגלישען פראנט אין פלאנדערן אין צפון און אין דרום פון טייף איפר, וואו די דייטשען קאָנצענטרירען זייער אמא־לע״, זאגט א היינטיגע ראטערדאמער דע־פעשע. טרופען ווערען געשיקט כסדר פון גהענט, בעלגיען, צום טייף איפר געגען דעם ענגלישען פראנט. א גרויסע צאהל פון דייטשע פערוואונדעטע האלטען אין קומען קיין גהענט און ברוזש.

די ענגלישע האבען געמאכט פיעלע שרעקליכע אטאקען מיט האכט גראנאטען און באמבעס פון טרעכטס קאנאנען. עס איז אויך געווען באיאָנעט ״ארבייט״.

א גרויסע אטאקע אויף סאלאניקי ערוואַרטעט

לאנדאן פעברואר 22

די ״מאָרנינג פאָסט״ האט ערהאל־טען פאָלגענדע דעפעשע פון בודאפעסט:

— מען דענקט דאס א קאמפּיין פאר סאלאניקי מיט א ארמיי פון א האלבען מיליאָן סאלדאטען וועט זיך אנהויבען אין אנפאנגאפאר מערץ. דיעזע ארמיי וועט בעשטעהען פון קאנטינענטען פון דייטשען, עסטרייך אונגארישע, בולגאַ־רען און 50 טויזענד טערקען. מיט אן ארמיי פון אזא גרויס, זאגט דער קאָרעס פּאָנדענט, גלויבט די מיליטערישע קרי־טיקער דאס זיי וועלען זיי אימשטאנד צו נעהמען די בערג ארום סאלאניקי אין איי־ניגע טעג. דער צוועק וועט זיין ניט נור דרייבען די עליים צוריק נאנץ לאנגזאם און זיי געבען צייט זיך צו ראטעווען, נור צו מאכען אן איבערפאל אויף דער שטאדט און זיי כאפּען מיט דער נאנצער ארמיי פון די עליים נאָך איידער זיי וועלען האבען צייט צו אנטלויפען.

די מיליטערישע קריטיקער ערוואר־טען דאס די עליים וועלען זיך צוריק צי־הען צום האלב אינזעל האלקידא אדער כאלסיס און צו די ארומיגע אינזלען.

עס ווערט אויך ערוואַרטעט דאס די שרעקליכסטע שלאכטען פון דיעזער מלחמה וועלען פאָרקומען ארום סאלאניקי. סאלאניקי.

עליים סובמארין זינקט טערקישען טראנספארט

פאריז פעברואר 22

אן עליים סובמארין איז לעצטען דיענס־טאג דורך די דארדאנעלען און איינגעקומען צום באספארוס און האט טארפעדירט איין שלעפ שיף און זעקס טראנספארט שיפען אָנגעלאָדען מיט אמוניציאָן, לויט אן אט הענער דעפעשע צו רייטערס טעלעגראם קאָפּענהאגען.

אז דאָרט געפינען זיך סובמארינס פון שונא האט קאנסטאנטינאָפּאל זיך ניט גע קאָנט פארשעלען און דארום האט די גע שיכטע ניט נאָר די טערקען איבעראַרשט נאָר אויך א שרעק אויף זיי ארויסגע־וואָרען

פּפּפּ

עסטרייכער בעריכטען

פארטשריט אין אלבאניען.

וויען פעברואר 22

עס ווערט היינט אפיציעל אנאָנסירט דאס די עסטרייך אונגארישע טרופען האָ בען ווידער געמאכט פארטשריט אין צפון אלבאניען נאכדעם ווי דאס שלעכטע וועטער מיט די שלעכטע וועגען האט זיי אבגעשטעלט אויף א ווייל.

איטאליענישע טרופען נעבען דוראצצא האבען פערזוכט אבצושטעלען דעם פארט שריט פון די עסטרייך אונגארישע טרו־פען, זיי זיינען אבער צוריקגעשטויסען גע וואָרען.

פראנצויזען פערלירען א האלבע מיל טרענטשעס

פאריז פעברואר 22

זיעבען דייטשע באטאליאָנען, דורך א שרעקליכער אטאקע געגען פראנצוי־זישען פראנט אין געגענד פון בוא זשי־וואנשי האבען פערכאפט א האלבע מיל פון די פראנצויזישע ערשטע לינע טרענט שעס, און אויך אין פיעלע פלעצער טרענט שעס פון דער צווייטער לינע. ניט צו דער קריעגס אפּיס אין זיין בעריכט:

אין דער ארטוא געגענד, נאכדעם ווי דער שונא האט שטארק באמבארדירט נעכ־טען אבענד האט ער נאכהער געמאכט א שטארקע אטאקע אויף אונזערע פאָזיציאָ־נען ביים ישוואנשי וואלד. עס איז זיי געלונגען אריין צו דרינגען אין אונזערע טרעגטשעס פון דער ערשטער לינע אויף א פראנט פון אונגעפעהר 800 מעטער און איינינע פלעצער איז זיי געלונגען צו פער כאפען אונזערע פערבינדונגס טרענטשעס. מיר האבען באלד געגען אטאקירט און עס איז אונז געלונגען איינינע פון די פערבינ־דונגס טרענטשעס צוריק צו נעהמען.

דאס דייטשע אטאקירענדע מיליטער אויף דיעזען פונקט איז בעשטאנען פון זעכען באטאליאָנען. זיי האבען ערלי טען שווערע פערלוסטען, אלס א רעזול־טאט פון אסנזער ״אָראהאנג״ פון פייער אז פון דער טהעטיגקייט פון אונזער איר־טאָנטעריע און מאשין הארמאטען.

אין דרום מזרח פון ראקלענקור, האט דער שונא פערארזאכט דאס אויס רייסען פון אמינע, אונזערע טרופען אבער האבען דעם שלוגד פערכאפט.

פראנצויזען נעהמען 50 געפאנגענע

אין האיאָן פון ווערהען, איז דיא טהעטיגקייט פון דער ארטילעריע פאָרטנע זעצט געוואָרען. נעכטען אין אבענד האָ בען די דייטשען אטאקירט אונזערע פאָזיצ יאָנען אין מזרח פון בראבאן־סור־מעאזז, צווישען די וועלדער האבען אין הערב וואו זיי האבען זיך אביסעל אריין גערייסען אין איינינע פון אונזערע פאָדערשטע טרענט שעס. אויף געוויסע פונקטען האבען זיי זיך צוגערוקט צו אונזערע פערבינדונגס טרענטשעס, אונזערע נעגען אטאקען האָ בען זיי פון די לעצטערע פאָזיציאָנען אריינגעיאגט. מיר האבען געגומען 50 גע פאנגענע.

אין מזרח פון סעפוא האבען מיר צוויי דייטשע אטאקען צוריק געשטויסען.

נעכטען אין אבענד איז א צעפעלין געפלוגען איבער לונוויל און האט אראָב געוואָרפען איינינע באמבעס, וועלכע האָ בען פעראורזאכט וועגינע מאטעריעלען שאדען פון וועלכער עס איז וויכטיגקייט. פערפאלגט פון אונזערע אוויאטאָרען איז דיזע פליהנדע מאשין אויעק אין דער ריכ־טונג פון מעטץ.״

דער פארלאמענט פייער איז ניט געווען קיין געמאכטער

אטאוואַ פעברואר 22

היינט האט זיך דאָ ווידער אָנגעפאנ גען דער פערהער פון די ערות פאר דער קאָמיסיע צו אונטערזוכען דעם פארלאָ־מענט פייער.

דעפיוטי ספיקער רהאדס האט ער־קלעהרט אז זיעבען אדער צעהן מינו־טען נאָך דעם ווי דער פייער אלארם איז געגעבען געווארען הא טער געהערט צוויי שטארקע קלעפּ ווי פון אן אויפרייסונג, אבער ער האט צוגעגעבען אז דאס זיינען ניט געווען קיין אויסערגעוועהנליכע קלעפּ נור האבען געקענט זיין פון דעם וואס דער גלעזערנער סיליינג פון דער הויז אָף קאָ־מאנס איז ארונטערגעפאלען.

מעיאר מארטען פון מאָנטרעאל האט אויף א גאנץ דראמאטישען אופן ער־קלעהרט ווי אזוי ער איז געווען דער ערש טער צו ענטדעקען דעם פייער. און איז אויף געווען דער ערשטער דאס אָנצוזאגען צו די פארלאמענט מיטגלידער.

איך פאר זיך דענק, האט דער מעיאר ערקלעהרט אז דער פייער איז געווען א נעמאכטער, צו בעווייזען עס קען איך ניט אבער שטעלט אייך פאר אז קיינער איז אין לייבערי ניט געווען. דער צווייטער איז פלוצלונג ווערט אויס גרויסער פייער.

ער האט אויך הערצעהלט אז ער. האט געהערט צוויי עקספּלאָזיאָנען.

ע. אלערסווער א אינדזשיניר האט ער קלעהרט, אז לויט ווי די ערות פון מעיאר מארטען קען אנדערש ניט זיין נור אז דער פייער איז געמאכט געווארען מיט דער הילף פון בעמשיע שטאָפען.

ביים פערהער איז אויך געקומען צו א לייכטער קריגערוי צווישען מר האנטער דעפיוטי מיניסטער פון ארבייט און דעם פייער טשיעף צוליעב דעם וואס דער פייער טשיעף האט שוין לאנג פארגעשלאָ־גען אז עטליכע פייער לייטע זאָלען זיך אימער געפינען אין דער געביידע.

אבער נאכדעם ווי פיעלע ערות זיינען אויסגעהערט געווארען זיינען אלע כמעט מיט דער מיינונג אז דער פייער איז בלויז געווען א צופאל און ניט פון געמאכטער.

אין דער צייט וואס די אונטערזוכונג נעהמט אָן, ווערען שוין אויסגעארבייט פיעלע נער אום איבערצובויען די אָנגעברענטע טהיילען פון פארלאמענט, די פלענער וו־לען זיין פארטיג די וואָך.

דייטשען קאנטראלירען די קופער און ניסעל אין קענעדע

אן אויסבעסערונג אינ׳ם פאספאר אקט

אטאוואַ פעברואר 22

האָנריבל קרייטרס דער ארבייטס מי ניסטער האט היינט אין פארלאמענט פאר געשלאָגען אן אויסבעסערונג צום פאספאר מעטשעס אקט.

זיין אויסבעסערונג איז דאס די מעט־שעס מיט די ווייטע פאספאר קעפּלאך וואָלען ערלויבט ווערען צום פערקויפען נאָך זעקס מאָנאטען.

ער האט דערביי ערקלעהרט אז לויט דער אקט איז בעשלאָסען געווארען פאר דער מלחמה צייט אין, דאס מעטשעס מיט ווייטע פאספאר קעפּלאך זאָלען ניט טאָרען פאבריצירט ווערען נאָך יאנואר 1915 און זאָלען ניט טאָרען פערקויפט ווערען נאָך יאנואר 1916.

אבער. האט ער ווייטער ערקלעהרט, פיעלע סוחרים האבען אָך א סך פון דיא מעטשעס און דערביבער זאָל ערלויבט ווע רען צו פערקויפען די מעטשעס נאָך זעקס מאָנאטען און די בעפעלקערונג זאָל עס מעגען נוצען נאָך א יאהר.

די ביללס פאר דער אויסבעסערונג איז פאָרגעלעזען געווארען צום ערשטען מאָל אהן געגנער.

קוירנעל קארי האט גערעדט וועגען דעם ספּעציעלען מלחמה ביזנעס טעקס וואס איז פון דער רעניערונג פארגעשלאָ־גען געווארען.

ער האט ערקלעהרט אז אין דער צייט וואס די קענעדער פירמאס וועלען דארפען אין לייבערי ניט געווען.

ער האט אויך הערצעהלט אז ער. האט געהערט צוויי עקספּלאָזיאָנען.

ע. אלערסווער א אינדזשיניר האט ער קלעהרט, אז לויט ווי די ערות פון מעיאר מארטען קען אנדערש ניט זיין נור אז דער פייער איז געמאכט געווארען מיט דער הילף פון בעמשיע שטאָפען.

ביים פערהער איז אויך געקומען צו א לייכטער קריגערוי צווישען מר האנטער דעפיוטי מיניסטער פון ארבייט און דעם פייער טשיעף צוליעב דעם וואס דער פייער טשיעף האט שוין לאנג פארגעשלאָ־גען אז עטליכע פייער לייטע זאָלען זיך אימער געפינען אין דער געביידע.

אבער נאכדעם ווי פיעלע ערות זיינען אויסגעהערט געווארען זיינען אלע כמעט מיט דער מיינונג אז דער פייער איז בלויז געווען א צופאל און ניט פון געמאכטער.

אין דער צייט וואס די אונטערזוכונג נעהמט אָן, ווערען שוין אויסגעארבייט פיעלע נער אום איבערצובויען די אָנגעברענטע טהיילען פון פארלאמענט, די פלענער ווע לען זיין פארטיג די וואָך.

דער סיטי קאנסול וויל ניט אויסגעבען קיין געלד אויף פארקס

ביים נעכטיגען מיטינג פון דעם סיטי קאנסול האט זיך הויפטזעכליך גע־האנדעלט די פראגע וועגען דער רעקאָמענ דיישאן פון דער פארקס קאָמיסיע מען זאָל נעהמען א מיל פון א דאָלאר אויף די טעקסעס וואס דאס וועט מאכען די סומע פון 560,000 דאָלאר צו פערבעסערען דיא שטאָדטישע פארקס און אויך קויפען נייע פארקס.

איינינע אלדערמען האבען זיך אויסגע־דריקט פאר דעם, אנווייזענדיג אז יעצט איז די ריכטיגע צייט אין וועלכער מען קען קויפען פלאין פאר א פארק בילינ.

אנדערע וויעדער האבען אָנגעוויעזען אז אין דער יעצטיגער צייט טהאָרען ניט גע העבערט ווערען די טעקסעס, און עס האט זיך אָנגעפאנגען א גאנץ היציגע דעבאטע.

דער רעזולטאט איז אבער געווען אז דער סיטי קאָנסול האט די רעקאָמענדאַצ־יאָן צוריקגעוויעזען.

דער קאָנסול האט אויך צוריקגעוויעזען דעם פארשלאג פון אדער ארבייטס קאָ־מיסיע אויסצוגלייכען לאנדסראן עוועניו.

קיין אויסערגעוועהנליכעס האט דער סיטי קאָנסול ניט בעשלאָסען.

בעקענט זיך מיט קענעדע

לעזט די געשיכטע פון קענעדער רייכטהום

אין א פאָפּולערער אידישער אזער ספּעציעלען ניו יארקער קאָ אן מיטוואָך.

נייעס פון ניו יארק — פון אונטערזעצונג דרוקט זיך יעדען זונטאג רעספּאָנדענט.

אידישע נייעס — פון אונזער ספּעציעלען לאָנדאָנער קאָרעספּאָנדענט.

וואָס עס פאסירט ביי אייך אין שטאָדט און איבער דער ברייטער וועלט קענט איהר וויסען יעדען מאָרגען לעזענדיג דעם ״אידישען זשורנאל״.

מלחמה נייעס בעקומט איהר מיט א טאָג פריהער איידער אין די ניו יארקער אידישע צייטונגען.

6 געטויטעט אין א טריין צוזאמענשטויס

מילפאָרד־ קאָנס. פעברואר 22

זעקס פערזאָן זיינען געטויטעט געוואָ־רען און דרייסיג אדער מעהר זיינען בע־שעדיגט געווארען, פינף פון זיי גלויבט מען, געפהרליך. אין א צוזאמענשטויס פון צוויי צוגען.

דער אונגליק האט געטראָפען ניט ווייט פון מילפאָרד וואו צוויי טהייל פון דעם ספּעציעלען צוג פאר קאָנעקטיקוט רייווער האבען זיך אָנגעשלאָגען איינער נאכלוי־פעדיג דעם צווייטען, אויף דעסניו הייי־וזון ווע.

אנפאנגס איז אפילו פערשפּרייט גע וואָרען א קלאנג דאס די טויטען ליסטע איז גרעסער, די ציפערען אבער וואָס די בעאמטע פון דע רקאָמפּאניע האבען שפּע טער ארויסגעגעבען ווייזען דאס זעקס זיי נען געטויטעט געוואָרען — דריי פאסאד שירען און דריי אָנגעשטעלטע.

די געשעדיגטע זיינען גענומען געוואָרען, קיין ברידזשפארט, און פיעלע פון זיי גע פיגען זיך אין א קרישען צושטאנד.

עליים זיעגען אין דער לופטען

לאנדאן פעברואר 22

פאריזער דעפעשען אנאנסירען אפי־ציעל דאס זייט דעם אָנפאנג פון דער מלחמה איז שוין דער 25־טען צעפעלען פערניכטעט געוואָרען.

די צייטונגען דייטען אָן דאס אין נרויסע שלאכטען און איבערפאלען, און וועלכע עס האבען אנטהייל גענומען מעהר ווי הונדערט עראָפּלענס אויף אלע פראנ־טען אין די לעצטע 24 שטונדען, האבען די עליים געהאט איבעראל זיעגען.

״הייסע שלאכטען קומען פאר אויף פונקטען וועלכע זיי האבען נאָך און, וועל כע שטעהען אין געפאהר פערכאפט צו ווערען.

ציהען זיך שנער צוריק

מיט זעהר א שוואכען וויידערשטאנד וועלכער בעשטעהט הויפטזעכליך פון צע קראכענע און פוילע נאכטראב אפעראצ־יעס, איז דאס צוריקציהען זיך פון די טערקען איינע פון די שנעלסטע פון דיע זער מלחמה. עס איז ווערט׳מעסיג.

האכענדיג מוש אז אכטאט גענומען, נעהמט דער דרום פלינגעל פון רוסישען מי־ליטער צו ביטליס צו. אין אין דעם מאָ־מענט ווען זיי נעהמען ביטליס, וועט דער טייך וואן, וועלכער האט געזעהען גרויסע און וויכטיגע שלאכטען זייט דעם אָנפאנג פון דער קאווקאזער מלחמה, זיך געפינען געזיכערעט אין רוסישע הענד.

גרויסע פערלוסטען

לאנדאן פעברואר 22

די טערקישע פערלוסטען ביי ערזערום זיי נען געווען שרעקליך ביטל. די מעהרסטע פון די פעסטונגען זיינען גענומען געוואָ־רען מיט דער הילף פון באיאָנעט.

די שטאדט אליין איז אונבעריהרט בלייבן איינינע רעגיערונגס געבייידעס און מאגאזינען אויף דרום זיינען אויפגע ריסען געוואָרען און פערברענט פון דיא אנטליפענדע טערקען.

די מעהרסטע טהייל פון די קריעגס מיטלען וועלכע די רוסען האבען פערכאפט איז אויך אונבעריהרט איבערגעלאָזען גע וואָרען מיט די אמוניציאָנס מאגאזינען. בלויז אין א פאָר פעלע האבען די טערקען פערניכטעט זייערע הארמאטען און אויס־געריסען די אמוניציע.

רוסען מאכען שנעלען פארשריט

פעטראגראד פעברואר 22

לויט די לעצטע דעפעשען וואס פעט־ראגראד האט ערהאלטען פון קאווקאזער פראנט, ווערען טערקישע פערלוסטען ביי ערזערום געשאצט אין 40 טויזענד טויטע פערוואונדעטע און געפאנגענע.

אי אין צענטער, אין געגענד פון ערזע־רום, ווו אויף ביידע זייטען אין צפון אין אין דרום, איבעראל פערשאלגען די רוסען מיט גרויס ענערגיע די טערקישע ארמייען. דער רוסישער מאראטש פאר־ווערטס האט א דאבעלטע ווירקונג, ניט נאר אבצושניידען און צו איזאָלירען איינע פון דער אנדערער די טערקישע ארמיי גרופען, נאר אויך צו פערשטארקען די פערבינדונגען פון אויהר איינגע מיליטער פון דער גענעגד אין שוואדצען ים ביי דער ערשט פערכאפטער שטאדט מוש, אויף דעם דרום רוסישען פלינגעל.

אונגעטערראבענער פארשריט

אויף אזא אופן נעהמען אן די רוסי שע אפעראציעס א כאראקטער פון א פעסטען און אונטערראבענעם פארש־טריט אויף דעם גאנצען פראנט.

אויף׳ן ברעג פון שוואדצען ים האָ בען די רוסען פערטריבען די טערקען צוואנציג מייל אין מערב זייט פון וויט־צעאו עס ווערט ערוואר־טעט ערע מינוט אז די רוסען זאָלען פערכאפּען טרעביזאנד

די טערקען וויידער, אויף וועלכע עס ווירקט מן הסתם שטארק די נצחונות וואָס די רוסען האבען, זעהט אויס האבען אין זינען איין געדאנק בלויז: ווי אזוי זיך ארויסצורעטען פון דער שלעכטער לאגע אין וועלכע זיי געפינען זיך איידער זיי זיינען אָרומגערינגעלט פון אלע זייטען, און זיי מאכען קיין פערזוך צו האלטען די פונקטען וועלכע זיי האבען נאָך און, וועל כע שטעהען אין געפאהר פערכאפט צו ווערען.

ציהען זיך שנער צוריק

מיט זעהר א שוואכען וויידערשטאנד וועלכער בעשטעהט הויפטזעכליך פון צע קראכענע און פוילע נאכטראב אפעראצ־יעס, איז דאס צוריקציהען זיך פון די טערקען איינע פון די שנעלסטע פון דיע זער מלחמה. עס איז ווערט׳מעסיג.

האכענדיג מוש אז אכטאט גענומען, נעהמט דער דרום פלינגעל פון רוסישען מי־ליטער צו ביטליס צו. אין אין דעם מאָ־מענט ווען זיי נעהמען ביטליס, וועט דער טייך וואן, וועלכער האט געזעהען גרויסע און וויכטיגע זייטס דעם אָנפאנג פון דער קאווקאזער מלחמה, זיך געפינען געזיכערעט אין רוסישע הענד.

גרויסע פערלוסטען

לאנדאן פעברואר 22

די טערקישע פערלוסטען ביי ערזערום זיי נען געווען שרעקליך ביטל. די מעהרסטע פון די פעסטונגען זיינען גענומען געוואָ־רען מיט דער הילף פון באיאָנעט.

די שטאדט אליין איז אונבעריהרט בלייבן איינינע רעגיערונגס געבייידעס און מאגאזינען אויף דרום זיינען אויפגע ריסען געוואָרען און פערברענט פון דיא אנטליפענדע טערקען.

די מעהרסטע טהייל פון די קריעגס מיטלען וועלכע די רוסען האבען פערכאפט איז אויך אונבעריהרט איבערגעלאָזען גע וואָרען מיט די אמוניציאָנס מאגאזינען. בלויז אין א פאָר פעלע האבען די טערקען פערניכטעט זייערע הארמאטען און אויס־געריסען די אמוניציע.

ווייל הרג׳ענען זיין ווייב

מרס. הערשאוויץ איז נעכטען נעקו־מען אין פאָליס קאָורט בעפאָר מערזשיסט דייט דענסאָן זיך צו בעקלאָגען אויף איהר מאן וועלכער איז יעצט אָנגעשלאָ־סען אין דער ארמיי.

זי האָט פאר׳ן מערזשיסטרייט דער צעהלט אז איהר טהייערער פרענק האָט זי געוואָרפען א מעסער.

פרענקס לאָייער מר טעקראנאלד האָט ג׳ק־לעהרט, אז מר. הערשאוויץ איז יעצט א סאָלדאט. ער האָט ליעב זיין פרוי. נור ער האָט אין זיך א שוואכקייט צו ווייזען זיין העלדישקייט.

ער דארף עס אבער דאָ ניט טהאָן, האָט דער מערזשיסטרייט ערקלעהרט, ער וועט צייט האבען ארויסצואווייזען זיין העלדיש קייט ווען ער וועט זיין אויף יעצער זייט ים, אבער ניט דאָ אויף א שוואכער פרוי.

מר קארלי דער פאהן אטאָרני, האָט פאר׳ן מערזשיסטרייט ערקלעהרט וואָס פאר א טהייערער תכשיט פרענק הערשא־וויץ איז. ער האָט אָנגעוויזען אויף איהם אלס אויף א געפעהרליכען מענשען. ער־קלעהרענדיג אז הערשאוויץ איז שוין איינמאהל פון דזשאנדזש ווינטשעסטער בעשטראפט געוואָרען מיט 150 דאָלאר פאר אן אנגריף און דאָס ער איז אויך פער משפט געוואָרען פאר האלטען א פרעהלי־כע הייזעל.

הערשאוויץ וואָלט זיכער גלאט ניט ארויס ווען ער וואָלט ניט געווען א סאָל דאט.

מערזשיסטרייט דענסאָן האָט בעשלאָ־סען צו שטעלען הערשאוויצען אונטער א באנד פון 300 דאָלאר פאר די קומענדע 12 מאָנאטען, דאָס הייסט אויב ער וועט יעמאנדען פערטשעפען אין דער צייט וועט ער בעשטראפט ווערען מיט אזא סומע.

הערשאוויץ וואַרט נאָך יעמאנד זאָל פאר איהם די סומע געבען.

פרוי געפינען טויט

מרס ע. דופּפי פון 167 סיעטאן סט איז נעכטען אבענד געפונען געווארען לי גענדיג טויט אויף איהר בעט דורך ועלבסט מארד נעהמענדיג נאז

מרס דופּפי איז פריה אין אבענד אוועק אין איהר צימער באלהאָט מען דער פיהלט נאז. ווען מען האָט ארויף צו איהר אין צימער איז זי געווען טויט. די אור זאכע איז אונבעקאנט

נעלד געשיקט

מר. ה. ווינבערג פרעזי־דענט פון דעם

״אידישען זשורנאל״

שיקט געלד קיין רוסלאנד לויט מאגעס קורס.

36

סענט (פארזרוכבעל)

מיר שיקען אויך טעלעגראפיש

געלד געשיקט נאָך אלע טהיילען פון דער וועלט.

דער פארלאמענט פייער איז ניט געווען קיין געמאכטער

אטאוואַ פעברואר 22

היינט האט זיך דאָ ווידער אָנגעפאנ גען דער פערהער פון די ערות פאר דער קאָמיסיע צו אונטערזוכען דעם פארלאָ־מענט פייער.

דעפיוטי ספּיקער רהאדס האט ער־קלעהרט אז זיעבען אדער צעהן מינו־טען נאָך דעם ווי דער פייער אלארם איז געגעבען געווארען האָ טער געהערט צוויי שטארקע קלעפּ ווי פון אן אויפרייסונג, אבער ער האָט צוגעגעבען אז דאָס זיינען ניט געווען קיין אויסערגעוועהנליכע קלעפּ נור האבען געקענט זיין פון דעם וואָס דער גלעזערנער סיליינג פון דער הויז אָף קאָ־מאנס איז ארונטערגעפאלען.

מעיאר מארטען פון מאָנטרעאל האָט אויף א גאנץ דראמאטישען אופן ער־קלעהרט ווי אזוי ער איז געווען דער ערש טער צו ענטדעקען דעם פייער. און איז אויך געווען דער ערשטער דאָס אָנצוזאגען צו די פארלאמענט מיטגלידער.

איך פאר זיך דענק, האָט דער מעיאר ערקלעהרט אז דער פייער איז געווען א נעמאכטער, צו בעווייזען עס קען איך ניט אבער שטעלט אייך פאר אז קיינער איז אין לייבערי ניט געווען. דער צווייטער איז פלוצלונג ווערט אויס גרויסער פייער.

ער האָט אויך הערצעהלט אז ער. האָט געהערט צוויי עקספּלאָזיאָנען.

ע. אלערסווער א אינדזשיניר האָט ער קלעהרט, אז לויט ווי די ערות פון מעיאר מארטען קען אנדערש ניט זיין נור אז דער פייער איז געמאכט געווארען מיט דער הילף פון בעמשיע שטאָפען.

ביים פערהער איז אויך געקומען צו א לייכטער קריגערוי צווישען מר האנטער דעפיוטי מיניסטער פון ארבייט און דעם פייער טשיעף צוליעב דעם וואָס דער פייער טשיעף האָט שוין לאנג פארגעשלאָ־גען אז עטליכע פייער לייטע זאָלען זיך אימער געפינען אין דער געביידע.

אבער נאכדעם ווי פיעלע ערות זיינען אויסגעהערט געווארען זיינען אלע כמעט מיט דער מיינונג אז דער פייער איז בלויז געווען א צופאל און ניט פון געמאכטער.

אין דער צייט וואָס די אונטערזוכונג נעהמט אָן, ווערען שוין אויסגעארבייט פיעלע נער אום איבערצובויען די אָנגעברענטע טהיילען פון פארלאמענט, די פלענער ווע לען זיין פארטיג די וואָך.

דייטשען קאנטראלירען די קופער און ניסעל אין קענעדע

אן אויסבעסערונג אינ׳ם פאספאר אקט

אטאוואַ פעברואר 22

האָנריבל קרייטרס דער ארבייטס מי ניסטער האָט היינט אין פארלאמענט פאר געשלאָגען אן אויסבעסערונג צום פאספאר מעטשעס אקט.

זיין אויסבעסערונג איז דאָס די מעט־שעס מיט די ווייטע פאספאר קעפּלאך וואָלען ערלויבט ווערען צום פערקויפען נאָך זעקס מאָנאטען.

ער האָט דערביי ערקלעהרט אז לויט דער אקט איז בעשלאָסען געווארען פאר דער מלחמה צייט אין, דאָס מעטשעס מיט ווייטע פאספאר קעפּלאך זאָלען ניט טאָרען פאבריצירט ווערען נאָך יאנואר 1915 און זאָלען ניט טאָרען פערקויפט ווערען נאָך יאנואר 1916.

אבער. האָט ער ווייטער ערקלעהרט, פיעלע סוחרים האבען אָך א סך פון דיא מעטשעס און דערביבער זאָל ערלויבט ווע רען צו פערקויפען די מעטשעס נאָך זעקס מאָנאטען און די בעפעלקערונג זאָל עס מעגען נוצען נאָך א יאהר.

די ביללס פאר דער אויסבעסערונג איז פאָרגעלעזען געווארען צום ערשטען מאָל אהן געגנער.

קוירנעל קארי האָט גערעדט וועגען דעם ספּעציעלען מלחמה ביזנעס טעקס וואָס איז פון דער רעניערונג פארגעשלאָ־גען געווארען.

ער האָט ערקלעהרט אז אין דער צייט וואָס די קענעדער פירמאס וועלען דארפען אין לייבערי ניט געווען.

ער האָט אויך הערצעהלט אז ער. האָט געהערט צוויי עקספּלאָזיאָנען.

ע. אלערסווער א אינדזשיניר האָט ער קלעהרט, אז לויט ווי די ערות פון מעיאר מארטען קען אנדערש ניט זיין נור אז דער פייער איז געמאכט געווארען מיט דער הילף פון בעמשיע שטאָפען.

ביים פערהער איז אויך געקומען צו א לייכטער קריגערוי צווישען מר האנטער דעפיוטי מיניסטער פון ארבייט און דעם פייער טשיעף צוליעב דעם וואָס דער פייער טשיעף האָט שוין לאנג פארגעשלאָ־גען אז עטליכע פייער לייטע זאָלען זיך אימער געפינען אין דער געביידע.

אבער נאכדעם ווי פיעלע ערות זיינען אויסגעהערט געווארען זיינען אלע כמעט מיט דער מיינונג אז דער פייער איז בלויז געווען א צופאל און ניט פון געמאכטער.

אין דער צייט וואָס די אונטערזוכונג נעהמט אָן, ווערען שוין אויסגעארבייט פיעלע נער אום איבערצובויען די אָנגעברענטע טהיילען פון פארלאמענט, די פלענער ווע לען זיין פארטיג די וואָך.

נעלד געשיקט

מר. ה. ווינבערג פרעזי־דענט פון דעם

״אידישען זשורנאל״

שיקט געלד קיין רוסלאנד לויט מאגעס קורס.

36

סענט (פארזרוכבעל)

מיר שיקען אויך טעלעגראפיש

געלד געשיקט נאָך אלע טהיילען פון ד